

Председателят на Българска стопанска камара Божидар Данев с насоки към бизнеса за усвояването на европейските Структурни и Кохезионния фонд:

Партньорствата между бизнес и общини водят към успешен проект

Възможността, която членството на България в Европейския съюз дава на страната за усвояване на близо 7 млрд. евро за 7 години, открива големи перспективи за развитие пред бизнеса и обществото у нас.

Бизнесът има **четири важни роли** в усвояването на Структурните фондове и Кохезионния фонд.

Първата е, че той би могъл да бъде пряк бенефициент по две оперативни програми – „Конкурентоспособност” и „Човешки ресурси”.

По част от програмите бизнесът може да бъде единствено изпълнител - това са фондовете, които ще предоставят средства за подобряване и изграждане на инфраструктура и в областта на екологията. Също така, той може да бъде партньор на общините във връзка с фонда за регионално развитие. Последната, но не по важност, роля на бизнеса в успешното усвояване на средствата от еврофондовете, е консултантската дейност, която той професионално може да осъществява спрямо държавни и общински органи.

Сумите, които постъпват по еврофондовете са значителни. От Структурните и Кохезионния фонд са предвидени близо 7 млрд. евро за 7 години. Националните оперативни програми, които са одобрени от Европейския съюз, са насочени към слабите места на българската икономика, които се нуждаят от допълнително развитие. Преди всичко това са 1.6 млрд. евро за оперативна програма „Транспорт”, 1.4 млрд. евро за „Околна среда”, 1.360 млрд. евро за „Регионално развитие” и т.н.

Транспортът и инфраструктурата в

България са в граматично състояние. Според старата римска максима, „държава стига до там, докъдето и пътищата”, а пътищата в 21-ви век са много по-важни за икономическото развитие. Единственият напредък, който страната ни има в това отношение, е подписването на споразумението „Открито небе” и в момента виждаме как се създава възможност за българския бизнес да пътува при по-лек финансов режим.

В **околната среда** България също има огромни проблеми. Няма да се спирам на проблеми, които са добре известни. Оперативната програма дава възможност за повишаване на потенциала в решаването на проблемите с депата и преработката на отпадъците, отпадните води, проблеми със замърсяването на въздуха и почвата, и др.

Регионалното развитие в България е неравномерно. Характерна е концентрацията на човешки и индустриални ресурси в големите градове, а всички останали населени места като че ли имат маргинално значение. Не трябва да се забравя и структурния и трудно решим проблем с човешките трудови ресурси от гледна точка на демографското състояние и застаряването на населението в страната, както и поради изтичането на квалифицирани кадри в чужбина.

Процесът по усвояването на еврофондовете ще наложи и у нас световната успешна практика на **публично-частното партньорство**.

Избирането на такъв модел на работа може да бъде единствено от полза за всички заинтересовани страни при кандидатстване с проекти.

Регионалните структури не могат сами да усвоят всички отделени средства и затова бизнесът и общините трябва да работят за създаването на публично-частни партньорства. Да не забравяме, че бизнесът може да съфинансира проекта, а почти всички проекти се нуждаят и от мостово финансиране. Това е най-добрият начин да бъдат усвоени фондовете като се ползва консултантската помощ на предприятията, които вече имат немалък опит в усвояването на европейски средства. Докато нашите общини до момента нямат голям опит в усвояването,

или поне досега не са усвоявали големи европейски средства.

Българското правителство е положило доста усилия, **за да улесни потенциалните бенефициенти**. Например, срокът, в който трябва да бъде завършен целият проект е увеличен на 3 години за периода 2007-2009 г. Подобна мярка със сигурност би дала отражение върху нивото на усвояване. Друга тежест, която се поема от държавата е, че проектите ще се изплащат с българска валута, а в държавата ще пристигат в евро. Това означава, че българската държава поема разликите във валутните движения. Формулярите за кандидатстване ще бъдат на роден език, за разлика от тези по предприемаческите фондове – като с това е премахната още една бариера, която ще позволи страната ни да усвои огромен обем средства във важни икономически сфери.

Постигнатата възможност да се отпускат мостово кредитиране от определени банки е напредничав подход. Цялата идея за информационна кампания за популяризиране на възможностите за усвояване на Структурните и Кохезионния фондове ще даде доста положителни резултати.

Въпреки всички тези изброени фактори, които ще допринесат за по-силна икономическа и социална среда в страната, дълбоко се съмнявам, че България може да се нареди сред отличниците по усвояването на еврофондовете. Примерът за това е Ирландия, която е усвоила 98% от предвидените средства. Това, което бихме могли да направим обаче е да надминем средното равнище на 10-те нови членки на ЕС с повече усилия. Ние имаме голямото предимство, че можем да се учим от уроците на тези десет страни, да вземем това, което ги е накарало да успеят и да преодолеем това, което им е попречило – да не повтаряме техните грешки. Сложно е, но при усвояването на еврофондовете трябва да има синергия между институциите, самата администрация, общините и бизнеса. Няма място за това всеки да защитава само своята позиция. Трябва да работим като екип. И да бъдем активни!

